

Chica Boom

Författare: Toni Rhodin
Danskt band
ISBN: 978-9187875-05-2

<http://www.kiraforlag.se/>

PROLOG

Unga grabbar tyckte att det var spännande när de så kallade tysktågen passerade. Då var stationsområdena avspärrade. Endast personal och hemvärnsmän ägde tillträde men vid vardera sidan om stationen kunde man stå. Ibland dristade sig någon till att morsa på soldaterna i förbifarten och hälsningarna besvarades då oftast så vänligt, som om ingenting hänt. Denna morgon var det något helt annat som drog. Där var också betydligt mer trängsel, i synnerhet kring lastrampen. Redan vid sextiden om morgonen hade de första entusiasterna dykt upp, lockade av notisen. De flesta dröjde ännu kvar på bangården trots att flertalet gula och gröna vagnar sedan länge var avlastade och släpade till en äng några kilometer därifrån. Föremålen för nyfikenheten frustade och stampade nämligen ännu i godsfinkorna och efter hand som dragdörrarna gled upp skymtades i halvmörkret de ädlaste av hästar, dromedarer, åsnor, zebror och andra exotiska varelser. Minst lika fascinerande var de män som släntrade in och ut i vagnarna utan att för ett ögonblick låtsas om blickarna. De förde ut djuren på rampen, rutinmässigt som ett vanligt lag karlar men ändå inte riktigt. Dessa skrattade lite högre, spottade mer frimodigt och knäppte iväg sina cigarettfimpar något längre. Nej snarare ledde deras attityd tankarna till sorglösa äventyrare eller cowboys. Hur som helst fanns där inga som helst tvivel om vem som var bossen. Knappt vuxen var han och såg inte mycket ut för världen, i shorts och oknäppt skjorta med uppkavlade armar. Den svarta kalufsen som han ständigt strök bakåt med handen, envisades med att genast falla tillbaka och dela sig på mitten. Han deltog inte i det glättiga käftslängandet fram och tillbaka men det räckte att han kastade en blick på armbandsuret för att de övriga skulle raska på. Sista dörren drogs upp och folket förflyttade sig i samlad tropp för att få en skymt av innehållet. Det gick ett sus av förundran då de blev varse de grå koloserna där inne. Den unge mannen försvann in mellan benen på dem och efter en stunds skramlande med kättingar och några rappa kommandon kom han åter ut i solgasset, följd av två elefanter. Strax därpå var hela karavanen redo för avmarsch bort till cirkusplatsen.

FÖRSTA KAPITLET

”Är du här? De vill snacka med dig där framme.” Roland vek undan tältfliken till elefantstallet. Genast slingrade Dora snabeln tätare om Max och mullrade dovt. Hon ville inte att han skulle gå. Flora drog i sakta mak loss en grästuva som hon hivade åt inkräktarens håll. ”Stick, vi myser här.” tycktes hon säga. De älskade när han stod hos dem länge, skämde bort dem med godsaker, talade milt och smekte den lena huden bakom öronen och på kinderna. ”Jag kommer!” hojtade han tillbaka, men Roland hörde det inte. Han hade redan återgått till sina sysslor. Den unge mannen lösgjorde sig försiktigt ifrån det kärleksfulla greppet och stack handen i vattnet. ”Det får vara bra så.” sa han och kopplade ur doppvärmaren. Ljummet vattnet skvalpade över på strumpor och sandaler då han manövrerade den otympliga bunken inom räckhåll för snablarna.

I kassavagnen var det som alltid full aktivitet. Klockan tio skulle djurstallarna öppna och prick på slaget satt Rosali beredd att beta av den lilla samling som köade för att köpa biljetter. Hon hade redan ena handen på luckan, fimpade cigaretten med den andra i ett överfullt askfat och slängde en blick över axeln på sin tvillingsyster Rosmari, som med pedantisk ordning byggde staplar av mynt till växelkassan. Bakom skrivbordet ett trappsteg upp, i andra änden av vagnen, tronade Edelweiss djupt koncentrerat knattrade på skrivmaskinen i ett ursinnigt tempo. Det var krångliga tider och korrespondensen gick varm till kristidsnämnder och livsmedelskommissioner om extra tilldelning foder till djuren eller till överståthållarämbetet angående deklaration av bildäck och liknande. Vad det än var, ägde det hans totala uppmärksamhet och han märkte inte ens att Max ryckte upp dörren. De två fastrarna avbröt sig dock för en sekund och vände sina varma, mörka ögon mot honom. ”De vill månsa med dig i Petersens vagn”, hostade Rosali, drog upp luckan och fortsatte i samma hostattack ”Fyrastyckentackdetblirtvåkronorvarsågoda.”

I Petersens vagn? Gamle Petersen hade varit cirkusens förrättningsförare ända sedan början och till och med före det. Redan på tivolitiden, långt innan Max och hans halvsyskon var födda. De sista par åren hade dock en elak astma smugit sig på honom. Efter den kortaste förflyttning hade han fullkomligt kippat efter luft och spottat i näsduken, generat urskuldande sina tillkortakommanden. ”Sjuk? Jag?” Nej det var bara tillfällig andnöd. Han hade sitt jobb som skulle skötas och plikt känslan var starkare än smärtan som slet i bröstet. Så hade den dynamiske unge Edelweiss värvats till företaget, inte som förrättningsförare men med den flotta titeln presssekreterare. I själva verket hade förstås dansken successivt tagit över den åldrande administratörens sysslor, vid sidan av sina egna. Alla på cirkusen, inklusive Petersen själv visste ju att resan, för hans del, snart var kommen till sin ände men trots det hade han inledningsvis varit förnärmad över intrånget på sina domäner. Slutligen accepterade han dock det oundvikliga, tog adepten under sina vingar och tillbringade sina skymningsdagar nedsjunkna i en sliten länstol i kassavagnens bakre del. Därifrån, puffande på sin vältuggade cigarr, kom han ömsom med goda råd vid uppkomsten av problem utefter vägen och smed ömsom planer för sina högt älskade pokersaftnar efter föreställningens slut i vagnen. Den vagn som nu Max äntrade via tre rangliga trappsteg.

Därinne rådde en allvarsam stämning. Pappa Willy blåste fanfar i en stor vit näsduk, varpå han vek ihop den och utbytte en bister blick med familjens strame advokat, vilken med sina dokument samt ett kassaskrin framför sig högst sannolikt var den som kallat till denna samling. Iklädd kavalleriets något för stora permissionsuniform halvlåg Ricky i den väggfasta, röda sammetssoffan medan Sonny stod lutad mot

radiogrammfonen. Det enda ljud som hördes var hans rastlösa trummande på dess blankpolerade lock av mahogny samt något slags fräsande med textilier i den lilla kammaren i vagnens bortre ände. Ingen sade något till Max då han kom in och tog plats i soffan, själv kom han heller inte på något vettigt och tystnaden blev påtaglig. "Nå. Om vi äntligen kunde komma igång med det här när vi nu allihop är samlade för en gångs skull", ropade Willy i riktning mot kammaren, varpå Lilian ganska omgående visade sig och slog sig ner vid bordet.

"... vidare är det min vilja att, i avsaknad av egna barn, mina samlade kontanta medel ska fördelas lika mellan Richard, Sonny, Lilian och Max Mundi." Max tittade på sina till synes oberörda halvsyskon. Ricky i soffan idisslande på ett tuggummi med halvslutna ögon, Sonny ännu lutad emot radiogrammfonen nu med armarna i kors över bröstet. Endast Lilian gjorde en rörelse med ögonbrynen som kunde tolkas som någon lättare form av entusiasm. Advokaten rotade länge och väl i olika kuvert innan han fick fram nyckeln till kassaskrinet. Den gled in i låset och då vaknade Ricky till och satte sig upp. Sonny närmade sig och lutade kroppen fram över bordet och skrinet, knogarna vitnade mot bordet. Andaktsfull tystnad rådde då locket gled upp och blottade bunt vid bunt med hundrakronorssedlar, skrinet fullt ända upp till kanten. Max glömde att andas, så mycket pengar hade han knappast ens sett. Tusentals, ja kanske många tiotusentals kronor vardera. Långsamt och med öppen mun sjönk Sonny ner i soffan. Inte hade väl någon kunnat ana att Petersen hade sådana tillgångar. Många tankar hann säkert fara genom församlingens huvuden på några få sekunder, bilar, pälsar, guld och juveler. Vad allt skulle man inte kunna bruka dessa enorma summor till? Sonnys hand närmade sig darrande skrinet. "Hur mycket är det?" Han fiskade upp en bunt för att göra en snabbkalkyl. "Men för helvete." Först bläddrade han försiktigt men så alltmer våldsamt. "Äsch, jävla gubbe." Han hivade iväg hela bunten så att den med en duns landade på bordet framför Max. Samtliga buntar visade sig vara likadant beskaffade. Överst en ovikt hundrakronorssedel och resten utklippt av tidningspapper. Då allt var sorterat, återstod tolv hundrakronorssedlar och en oändlig massa skräp. I botten av skrinet låg en lapp med texten "Tji fick ni." Nåja, det blev trots allt trehundra kronor var. Förhoppningar som övergått i eufori för att förbytas i ilska, landade i huvudskakningar och bistra skratt. "Jävla gubbe", upprepade Sonny då han för tredje gången läste det maskinskrivna meddelandet. Petersen hade sannerligen inte sparat sig något besvär. Bara klippandet måste ha tagit honom veckor. "Avslutningsvis", tog åter advokaten ordet, "är det min vilja att boningsvagn av fabrikat Stork med befintlig inredning, inklusive radiogrammfon av märke Philips och allt övrigt lösöre ska tillfalla Max Mundi."

Max blev ensam kvar i vagnen. Härinne hade han varit tusentals gånger men nu tog han in hela miljön som för allra första gången. I näsan stack den karaktäristiska naftalindoften från malmedel, djupt ingrodd i de mjuka, röda sammets sofforna och uppblandad med nikotin samt en diffus fläkt av "Old Spice" och gubbe. Han gläntade på en lucka i det lilla köket precis innanför dörren. Blev stående och svepte med blicken över salongen med väggar i mörk träpanel och de slipade speglarna på skåp och garderober. Från taket kastade två rader med små fönster solkatter i olika mönster över barskåpet och den underbara radiogrammfonen. Den var en av orsakerna till att han och Petersen hade kommit varandra så nära de sista åren. Max var nämligen passionerad älskare av amerikansk swingmusik och varje skiva han kom över blev spelad här inne om och om igen. Visst hade han en egen resegrammfon i sin mammas vagn men det gick inte att jämföra. De stora högtalarna gjorde att baskaggeslagen kändes som sparkar i magen och då han själv ville spela med på sin trombon, kunde volymen dras upp till en nästan brutal nivå utan Peter-

sens invändningar. Han hade brukat smutta på en cognac i stilla ro och plocka med en patiens han kallade "idioten", medan synkoperna studsat mellan väggarna. Max drog på måfå i några lådor så fulla med dokument, program och fotoalbum, att det knappt gick att rubba dem. Det låg en förbjuden känsla i att snoka men allt detta tillhörde ju faktiskt honom nu och det var Petersens vilja. Avskild med en skjutdörr var den lilla sovkammare som innehöll en stor säng och några garderober. I hörnet låg en hög med lakan som Lilian förmodligen hade rivit upp för att ta med sig och tvätta. Nu blev det av förståeliga skäl inte så. De blickar som utväxlats mellan halvsyskonen hade inte gått honom förbi. Han hade sett dem många gånger förut. Max lät sig falla baklänges, rakt ner i den mjuka sängen, tittade upp i taket och njöt av tystnaden och ensamheten. Var det kanske rent av första gången i sitt liv, han haft avskildhet? Det försökte han dra sig till minnes där han låg. Vad halvsyskonen ansåg om det, och deras avund, rörde honom inte i ryggen.

"Du flyttar väl inte ut i den unkna gamla vagnen utan att först tömma och slänga allt i skåpen och lådorna?" Med famnen full av hopvikta kläder, manövrerade han sig förbi Elisabeth som lyfte en kritiserande blick från sin damttidning. "Men mamma, jag ska ta hand om allt det där efter hand, nu hinner jag inte det." Hon ruskade på huvudet, drog ett bloss på sin cigarett, fuktade långfingret mot tungan och vände blad, låtsat oberörd men han kunde läsa henne ack så tydligt. Trots att han bara flyttade ett tiotal meter, innebar det för henne att livet skulle bli ytterligare mer torftigt och innehållslöst. Matlagning behövde hon inte tänka på, då måltiderna intogs i köksvagnen där fröken Martinsson bestämde allting. Inte hade hon någonsin haft lust att medverka i ett numm er, sälja ballonger, stå i kiosken eller något som hade med verksamheten att göra. Hon steg upp om morgonen och bäddade undan. Sedan kokade hon en kopp kaffe på primusköket, fixade håret, sminkade och klädde sig varpå hon applicerade diverse juveler och så var dagens bestyr i stort sett ombesörjda. Eventuellt kunde hon fördriva ytterligare en trekvarts timme med att fara över golven med dammsugaren eller med något pyssel relaterat till de långa välskötta naglarna. Det hände ofta att hon inte visste var i landet hon befann sig. "Och är det så konstigt", brukade hon då säga. "Alla dessa järnvägsstationer och cirkusplatser ser ju precis likadana ut." För hennes vidkommande hade det heller ingen större betydelse. "Behöver du inte ha något tvättat?" Tvätten var det hon hade och mycket av hennes liv kretsade kring olika tröjor och vad som måste kemtvättas eller strykas. "Du måste ha några byxor som behöver tvättas." Max tog sig förbi med en hel trave skivor. "Nej. Klockan är snart två och jag måste gå med elefanterna." Hon bjöd inte ens på minsta leende då han vände sig emot henne, så han klev ner för trappan och sparkade igen dörren efter sig.

"Du slänger väl ingenting utan att noga gå igenom det först?" Dörren hade han lämnat öppen för att passa på att vädra ut ordentligt i det vackra vädret. Willy satt i soffan då han återvände ut från sovrummet efter att ha pressat in klädtravar där det funnits plats. "Nej så klart, det skulle aldrig falla mig in." Hans pappa skrapade förstrött med nageln i brännmärket efter en förlupen cigarett på bordet. "Där borde ju vara en del bilder som kan bli intressanta en gång i tiden om inte annat." Han studerade noga de förkolnade resterna av ädelträ under sin nagel. Det märktes att han tryckte på något. "Vi kan ju kika på dem en gång du och jag så ska jag skriva namn och sådant på baksidan." Willy såg helt klart moloken ut. Utan Max i vagnen skulle det inte bli mycket sagt, det visste de båda. Willy och Elisabeth hade inte många gemensamma intressen. "Pappa, klockan är två och jag måste gå." Han ville inte stressa sin far men Edelweiss hade gått ut med i pressen att elefanterna skulle ta en eftermiddagspromenad till torget för att där svalka sig i plaskdammen. Willy reste sig mödosamt men stannade upp på trappan och stack upp ett förmanande

pekfinger framför näsan på Max. "Men du slänger ingenting utan att visa mig först." Max följde tältets rundel på sin väg till elefantstallet. Stannade till och band upp en repände som fallit till marken. Satte skyddet på plats över någon järnpåle så att ingen skulle riva sig på dess rakbladsvassa kanter. Före kriget var det tjeckoslovakiska killar nästan över hela linjen. Då hade det varit ordning och reda men de blev hemkallade i krigets början. Nu var det omöjligt att få arbetstillstånd för riktiga fackmänniskor och löst folk av okänt ursprung var anställda i deras ställe. Omsättningen på tältarbetare var sådan att Max inte längre brydde sig om att ens lära deras namn. Någon brukade ändå droppa av vid varje besök från ordningsmakten men en annan luffare dök som regel upp och kunde ta hans plats. "Hej." Publiken hade redan försvunnit från stallområdet men en gänglig grabb hängde ännu framför burvagnarna. Max hade egentligen gått fram för att uppmana honom att lämna platsen men han log så vänligt och svarade med ett enkelt "Tjenare." Lejonhonan Nina låg på sidan och flämtade i hettan medan hennes tre nästan vuxna ungar från i fjol rullade runt i ett nystan av energi. "Alla tiders råkurr", skrattade han, och Max kunde inte annat än att skratta med. I ögonvrån noterade han att Roland redan tagit ut elefanterna och väntade på honom. Han öppnade munnen för att be killen att gå men hörde sig i stället säga, "Jag måste pysa men om någon säger nåt kan du hälsa ifrån Max, det är jag." Killen svarade med att sträcka fram en långsmal hand och presentera sig som Alex. "Det är inte så att ni behöver folk?" Max hejdade sig i steget och betraktade Alex, inte utan en viss skepsis. Han liknade inte den sort som vanligtvis sökte sig till cirkus. Lång och spenslig och under en kraftig kalufs, lika svart som Max egen, plirade ett par alltför snälla bruna ögon. "En sådan här bussig grabb kommer inte att överleva veckan ut här", tänkte Max, men efter en sekunds vägande fram och tillbaka frågade han ändå, "Varför vill du ha ett sånt skitjobb?" med en blick på de klena armarna. "Är du i klammeri med rättvisan?" Han log själv åt frågan för det var tydligt att så inte var fallet. Alex studerade långtansfullt de lekande lejonerna. "Jag har alltid drömt om att jobba med vilda djur." Förutom Nina och ungarna var det vildaste de hade på cirkusen ett par björnar, en liten rhesusapa och en mandrill. "Jag måste faktiskt pysa nu men om du verkligen är intresserad av ett dåligt kneg med uselt pröjs, kom tillbaks vid sextiden så kan vi se."

"Dora stövlar man bara rakt fram till utan vidare men Flora får du vara försiktig med i början för hon kan vara marig mot sådana hon inte känner." Till Max förvåning hade Alex punktligt infunnit sig klockan sex med sina tillhörigheter i en stor resväska. "Får jag presentera den nya kusken för er gubbar." Max ledde vägen in i häststallet med Alex efter, stänkandes under väskans tyngd. I stallen var det förvånansvärt svalt då man öppnat upp väggarna för att skapa lite korsdrag. "Han ska framför allt jobba med rovdjuren och hålla rent hos aporna men även rycka in lite där det behövs förstås." Sida vid sida stod hästarna uppbundna, grupperade efter färg. Sex svarta trakhenare och lika många arabfuxar, några stora vita med svarta och bruna prickar, ett par kraftfulla skolhästar, ponnyer och så exoterna. Max introducerade djuren individuellt för honom, ibland tillfogande något om respektives egenheter. "Det här är Aron, ha honom alltid i lina för annars springer han rakt över dig." Aron betraktade dem med vänliga ögon, mumsade på sitt hö och såg hur fredlig ut som helst. Namnen på varje djur stod på skyltar över deras huvuden. Ikaros, Pegasus. "Varna alltid innan du går in till Achmit för kommer man för plötsligt kan han kicka till av rena chocken." Kuskarna Hilding och Knutte morsade på Alex utan några yvigare glädjetrytningar. De var gamla luggslitna trotjänare som varit med cirkusen i alla tider, liksom den betydligt mer jovialiske Roland vilken Max presenterade som, "något slags onkel till mig." Larry däremot var nyanställd för bara några veckor sedan. "Du ska dela bostad med honom." Han var några år äldre än Max och Alex, hade breda axlar och kraftiga armar med tatueringar på men hälsade vänligt,

släppte vad han hade för händer och följde dem i kölvattnet för resten av turen. "Nina känner du och hennes ungar Count, Cab och Alice, döpta efter några av jazzens stora." Max gjorde en gest emot de tre som om detta faktum skulle öka deras dignitet. "Du får säga till om det blir för många namn att hålla reda på." Alex skakade på huvudet. "Nej då, det är inga problem." Max fortsatte, "Meningen är att det ska bli ett nummer av de där tre så småningom." Som lejonen satt sida vid sida och tittade intresserat på dem bakom gallret, liknade de mest bara väldigt stora huskatter. "Nina köpte vi dräktig från en dansk djurpark och hon är totalt opålitlig så akta fingrarna om du är rädd om dem." Hennes aristokratiskt upphöjda blick följde dem stadigt där de fortsatte utmed raden av burar. "Men de här två." Han stack armen i sin fulla längd rakt in mellan gallren till två rysligt stora björnar som genast avbröt sin vandring fram och tillbaka för att få bli kliade bakom de små runda öronen. "Är de tama?" Max konstaterade till sin belåtenhet, Alex förskräckta blick. "Man kan aldrig säga att ett vilt djur är tamt bara att man har mer eller mindre kontroll över det. Däremot kan man bli god vän med vilket djur som helst." Larry som ville visa sig mer rutinerad, gjorde även han en antydning till att sticka in sin stora labb en knapp decimeter. "Björnar är något av det mest oberäkneliga man kan tänka sig. Ena sekunden lufsar de omkring fromma som lamm för att nästa fara lös på någon stackars sate som inte gjort dem ett dyft förnär. Nej jag har respekt för de här gynarna, för de visar inte med en min vad de tänker. De har perfekta pokerfejs kan man säga." Larrys hand åkte ut illa kvickt så snart nallarna fick syn på den. "Nååå men du är väl en sån go gammal tös du Sofia." Hon brummade då han smekte det massiva huvudet. "Blir man skadad av ett djur är det alltid, alltid ens eget fel. De har inte bett om att få resa med oss." Larry stoppade handen djupt ner i fickan och de fortsatte till nästa bur. "August är en mandrill. Han ser fullständigt livsfarlig ut med sina långa hörntänder men är garanterat helt harmlös, medan Lotta däremot kan bita till ordentligt." Max pekade ut ett antal små ärr på händer och underarmar, sprungna ur olika dispyter med rhesusapan som nu ivrigt sträckte ut en liten svart näve genom gallret, så långt hon bara kunde. "Jag måste kila nu men Larry visar var du kinesar och vilket som är krubbvagnen och sånt, så kan du kika på föreställningen ikväll och börja knega i morgon." Lotta hade Alex smala pekfinger i ett fast grepp. "Aj aj chiefen." Hon såg allt annat än aggressiv ut då hon granskade en liten brun leverfläck. "Det var så sant, du måste snarast gå till kassan och snacka med mina fastrar så de skriver in dig i rullorna. Det är de som pröjsar din lön nämligen." Som Elisabeth ofta nog påpekat, hade han tappat något kilo under sommaren för byxorna fladdrade mer än vanligt kring benen. Den grå fracken med blanka sidslag och ägiljett i guld kändes också lättare att kränga på sig. Lackskorna med nötta hål i sulorna, vita handskar och han var redo att blåsa signal till einlass. En blick genom fönstret för att se hur pass mycket folk som köade och han fick syn på Alex. Med långa kliv cirklade denne planlöst kring, förmodligen med slutlig destination kassavagnen, då Sonny uppenbarade sig i grå frack. Rädd att den burduse halvbrodern skulle slänga ut Alex, ville Max skynda honom till undsättning. Fönstrena hissades upp och ner såsom på en bil med en vev undertill men just som han med vild frenesi snurrade ner rutan, varseblev han hur Alex själv snackade sig ur situationen. Med förvåning åsåg han också hur de två skakade hand oväntat hjärtligt och en stund språkade innan Sonny tittade på klockan. Max lyfte snabbt visselpipan till munnen och blåste genom sitt öppna fönster, ett par kraftig stötar. Han hann bara precis tänka att han kanske underskattat Alex, innan orkestern brakade loss i en "Gladiatorernas intåg" så att det bara dånade om det.